

Crna Gora

**DECENIJA
OBNOVE
NEZAVISNOSTI
HILJADU GODINA
DRŽAVNOSTI
2016**

Da je vječna Crna Gora

**KONCESIONI AKT ZA DAVANJE KONCESIJA ZA KORIŠĆENJE VODOTOKA ZA
IZGRADNJU MALIH HIDROELEKTRANA U CRNOJ GORI**

SADRŽAJ:

UVOD.....	3
1. OPIS PREDMETA KONCESIJE.....	3
2. OSNOVNI PARAMETRI ZA OCJENU EKONOMSKE OPRAVDANOSTI INVESTICIJE.....	5
3. DOKUMENTACIJA ZA JAVNO NADMETANJE.....	8
4. KONCESIONA NAKNADA.....	9
5. ROK TRAJANJA KONCESIJE.....	9
6. USLOVI ZA PODNOŠENJE PONUDE.....	9
7. KRITERIJUMI ZA IZBOR NAJPOVOLJNIJE PONUDE.....	10
8. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA PODNOŠENJE PONUDE.....	14
8.1. Potrebna dokumentacija kao dokaz ispunjenosti uslova za podnošenje ponude.....	14
8.2. Potrebna dokumentacija kao dokaz ispunjenosti kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude.....	15
8.3. Opis dokumentacije.....	17
9. OBAVLJANJE KONCESIJE DJELATNOSTI.....	20
9.1. Faze realizacije ugovora o koncesiji.....	21
9.2. Obaveze koncesionara.....	23
10. PROSTORNO-PLANSKA DOKUMENTACIJA.....	24
11. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE.....	24
12. PRIKLJUČENJE NA DISTRIBUTIVNI SISTEM ELEKTRIČNE ENERGIJE.....	25
13. IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI.....	25
14. SPISAK RELEVANTNIH PROPISA.....	26

UVOD

U skladu sa Zakonom o koncesijama („Službeni list CG”, broj 08/09) i na osnovu Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, Nacionalnog akcionog plana korišćenja energije iz obnovljivih izvora do 2020. godine, Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, za period 2016-2020. godine i Plana davanja koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori, Ministarstvo ekonomije (u daljem tekstu: Ministarstvo) je pripremlilo Koncesioni akt za davanje koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori (u daljem tekstu: Koncesioni akt). U Koncesionom aktu, Javnom oglasu i Tenderskoj dokumentaciji, izraz korišćenje vodotoka ima značenje tehno-ekonomskog korišćenja energetskog potencijala vodotoka za proizvodnju električne energije. Koncesioni akt sadrži podatke, informacije i analize vezane za davanje koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori. Ovaj dokument, između ostalog, definiše aktivnosti ponuđača za vrijeme trajanja javnog nadmetanja, kao i obaveze koje treba da ispunjava koncesionar u vrijeme obavljanja koncesionih djelatnosti.

Cilj javnog nadmetanja je izbor najpovoljnijih ponuda za izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori u svrhu iskorišćenja energetskog potencijala vodotoka iz Tabele 1.

Koncesije za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana daju se putem javnog nadmetanja u otvorenom postupku, na način propisan Zakonom o koncesijama.

Ponuđač dostavlja ponude na osnovu javnog oglasa za davanje koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana. Rok za dostavljanje ponuda je 2 (dva) mjeseca od dana objavljivanja Javnog oglasa u "Službenom listu Crne Gore". Obaveza ponuđača je da dostavi idejno rješenje za korišćenje vodotoka, kao i ostalu dokumentaciju propisanu Koncesionim aktom i Tenderskom dokumentacijom. Ponuđač čija je ponuda ocijenjena kao najpovoljnija biće predložen za koncesionara na predmetnom vodotoku.

Predmet koncesije je projektovanje, izgradnja, korišćenje i održavanje malih hidroelektrana (u daljem tekstu: mHE) na vodotoku. Nakon isteka roka trajanja koncesije, koncesionar ima obavezu da izvrši prenos objekata mHE u svojinu koncedenta. Ponuđač može samostalno ili kao član konzorcijuma da dostavi ponude za najviše 2 (dva) vodotoka od ponuđena 4 (četiri). Ponuđač, samostalno ili kao član konzorcijuma može dostaviti samo jednu ponudu za isti vodotok. Ukoliko je ponuđač podnio ponudu i samostalno i kao član konzorcijuma, za isti vodotok, obje ponude će biti odbačene kao neispravne.

1. OPIS PREDMETA KONCESIJE

Predmet koncesije je projektovanje, izgradnja, korišćenje i održavanje mHE na vodotocima iz Tabele 1. Projektovanje predstavlja izradu tehničke dokumentacije u skladu sa standardima projektovanja i zakonom. Izgradnja mHE predstavlja gradnju objekata mHE nakon izdavanja građevinske dozvole. Korišćenje predstavlja tehno-ekonomsko korišćenje energetskog potencijala vodotoka za proizvodnju električne energije u mHE nakon izdavanja upotrebne dozvole. Održavanje mHE predstavlja aktivnosti i mjere koje imaju za cilj obezbeđenje tehničke ispravnosti objekata mHE, kao i njihovu revitalizaciju prije isteka perioda koncesije u cilju prenosa vlasništva objekata mHE koncedentu.

mHE predstavlja objekat instalisane snage do 10 MW u skladu sa Zakonom o energetici („Službeni list CG”, broj 5/16). Vodotok predstavlja korito tekuće vode zajedno sa obalama, odnosno udubljenje na zemljištu koje se dobro primjećuje sa vodom koja njime stalno ili povremeno teče (Zakon o vodama, „Službeni list RCG” broj 27/07 i „Službeni list CG” br. 32/11, 47/11 i 48/15).

Spisak vodotoka i slivovi kojima vodotoci pripadaju predstavljani su u Tabeli 1.

Tabela 1. Spisak vodotoka na kojima će se vršiti koncesiona djelatnost

Red.br.	Vodotok	Sliv	Opština
1	Peročica ¹⁾	Lim	Andrijevisa
2	Zlorečica	Lim	Andrijevisa
3	Trnovička ²⁾	Morača	Kolašin
4	Ibrištica	Morača	Kolašin

¹⁾Vodotok Peročica se u nekim dokumentima pojavljuje pod nazivom Perućica.

²⁾Vodotok Trnovička se u nekim dokumentima pojavljuje pod nazivima Trnovačka i Trnovica.

U nastavku su navedene hidrološke studije za predmetne vodotoke:

- Hidrološka obrada za profile malih (mini, mikro) hidroelektrana (mHE) na pritokama glavnih vodotoka u Crnoj Gori (druga faza), Hidrološki sektor Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore (HMZCG),
- Hidrološka obrada za profile malih (mini, mikro) hidroelektrana (mHE) na pritokama Tare i Lima, Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore (HMZCG), 2012. godine,
- Bruto energetske potencijal Trnovačke rijeke, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2015. godina,
- Preliminarna hidrološka analiza za Trnovicu (Trnovička rijeka) u profilu 585 mm, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2015. godina,
- Preliminarna hidrološka analiza Zlorečice u profilu 820 mm i proračun bruto energetskeg potencijala, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2015. godina,
- Preliminarna hidrološka analiza Perućica u profilu 915 mm i proračun bruto energetskeg potencijala, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2015. godina,
- Gruba, preliminarna analiza hidropotencijala Ibrištice od kote vodozahvata na 457 mm do kote mašinske zgarde na 405 mm, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2015. godina,
- Proračun bruto energetskeg potencijala rijeke Ibrištica, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2014. godina,
- Hidrološka analiza za rijeku Ibrišticu u profilu 403 mm, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2016. godina.

Navedene studije mogu biti polazna osnova za izbor lokacija za obavljanje koncesione djelatnosti i projektovanje mHE. Mikrolokacije na kojima će se obavljati koncesione djelatnosti mogu biti na bilo kojem mjestu duž vodotoka, u zavisnosti od toga koji koncept idejnog rješenja daje optimalno tehno-ekonomsko korišćenje vodotoka, uz uvažavanje prostornih i ekoloških ograničenja. Jasno definisane granice lokacija unutar kojih je predviđeno obavljanje koncesionih djelatnosti, sa dužinom i bruto padom vodotoka, date su u Tabeli 2.

Tabela 2. Vodotoci odnosno lokacije na kojima će se vršiti koncesione djelatnosti

Red.br.	Vodotok	Bruto pad vodotoka [m]	Visina izvora [mnm]	Visina ušća [mnm]	Dužina toka [km]
1	Peročica	100	920	820	5,3
2	Zlorečica	50	820	770	5,40
3	Trnovička	1550	2045	495	4,99
4	Ibrištica ¹⁾	1096	1350	254	7,20

¹⁾ Vodotok Ibrištica je pritoka Morače, zbog čega će u slučaju zaključenja ugovora o koncesiji istim biti definisana obaveza koncesionara o preuzimanja rizika, ukoliko dođe do potapanja objekata mHE usled izgradnje hidroelektrana na Morači.

Pomenute studije predstavljaju polaznu osnovu za pripremu neophodne tehničke dokumentacije, ali ne i osnov za ostvarivanje prava na bilo kakvu naknadu štete.

Ponuđač ne mora da koristi navedene hidrološke studije, već može da izvrši sopstvena istraživanja i hidrološke analize vodotoka. Ako ponuđač izvrši sopstvena mjerenja, rezultati tih mjerenja moraju biti potvrđeni od institucije koja je nadležna za hidrološke analize u Crnoj Gori.

2. OSNOVNI PARAMETRI ZA OCJENU EKONOMSKE OPRAVDANOSTI INVESTICIJE

Preliminarna ekonomsko-finansijska analiza i procjena finansijskih sredstava potrebnih za izgradnju mHE urađena su korišćenjem softvera RETScreen International Clean Energy Project Analysis.

U analizi su napravljene određene inicijalne pretpostavke u pogledu određenih tehničkih, ekonomskih i finansijskih parametara:

- Tehnički parametri u pojednostavljenom energetsom modelu određeni su na osnovu podataka o procijenjenoj snazi i godišnjoj proizvodnji električne energije na predmetnim vodotocima koji se nalaze u pomenutim studijama urađenim od strane ZHMSCG.
- Gruba procjena specifične investicije za izgradnju objekata mHE je:
 - 1.600.000,00€ po MW instalisane snage za vodotok Zlorečica;
 - 1.900.000,00€ po MW instalisane snage za vodotoke Peročica i Trnovačka, i
 - 2.200.000,00€ po MW instalisane snage za vodotok Ibrištica;

Godišnji operativni troškovi i troškovi održavanja procijenjeni su na 4 % od ukupne investicije. Dodatno investiranje u infrastrukturu i priključenje objekata mHE na distributivnu mrežu nijesu posebno analizirani.

- Otkupna cijena električne energije proizvedene u mHE je modelirana na način da se za prvih 12 godina isplaćuje podsticajna cijena električne energije iz mHE, a nakon toga otkup se nastavlja po tržišnoj cijeni.

Podsticajna cijena električne energije proizvedene u mHE na vodotocima na kojima će se vršiti koncesione djelatnosti određena je Zakonom o energetici i Uredbom o tarifnom sistemu za utvrđivanje podsticajne cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije („Službeni list Crne Gore“, br. 52/11, 28/14 i 79/15).

Za tržišnu otkupnu cijenu je uzeta cijena električne energije koja je utvrđena Odlukom o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić za javnog snabdjevača donijetoj na sjednici Odbora Regulatorne agencije za energetiku održanoj 26. i 27. novembra 2015. godine. Ovom odlukom je utvrđena cijena električne energije iz domaćih izvora u iznosu od 37,5709 €/MWh u periodu od 01. januara do 31. decembra 2016. godine.

Pretpostavljeno je da će se za finansiranje projekata koristiti 30 % sopstvenih sredstava, dok će se 70 % obezbijediti zaduženjem kod finansijskih institucija. Pretpostavljena je kamatna stopa kredita od 8 % i period trajanja kredita 10 godina.

Za diskontnu stopu je uzeta jednaka stopa kao za kredit 8 %.

Za stopu inflacije je uzet iznos od 3 %, što se odnosi i na porast otkupne cijene.

Za životni vijek projekta uzeta je vrijednost od 30 godina.

Vrijeme projektovanja i izgradnje objekata mHE nije uzeto u analizu.

Uz navedene pretpostavke, preliminarni rezultati ekonomsko-finansijske analize za svaki vodotok pojedinačno su prikazani u Tabeli 3. Iz prikazanih rezultata se vidi da je interna stopa povraćaja za predviđeni period tehno-ekonomskog korišćenja mHE od -1.8% do 35.3%. Takođe, period povraćaja sopstvenih ulaganja (30 % ukupne investicije) od puštanja objekata mHE u rad je od 3.0 do 10.4 godina.

Važno je napomenuti da prikazani rezultati ekonomsko-finansijske analize predstavljaju samo okvirnu, aproksimativnu ocjenu ekonomske opravdanosti investicije. Brojne pretpostavke koje su napravljene mogu imati uticaj na konačan rezultat analize isplativosti investicije.

Prikazana ekonomsko-finansijska analiza ne predstavlja garanciju investitorima na osnovu koje imaju pravo na bilo kakvu naknadu štete, već ponuđač prihvata kompletan rizik prilikom podnošenja ponude.

Tabela 3. Preliminarna ekonomsko-finansijska analiza opravdanosti izgradnje mHE na predmetnim vodotocima

Vodotok	P (MW)	E (GWh)	C _k (%)	V _i (€)	O _t (€)	Tr _{god} (€)	Pr _{god} (€)	IRR (%)	t _{pov} (god)
Zlorečica	3.951	15.110	43.65694368	6,321,600	252,864.00	912,337	1,197,028	18.4	5.8
Peročica	2.001	9.036	51.54956768	3,801,900	152,076.00	548,693	816,772	27.3	3.9
Trnovačka	1.886	6.251	37.83586823	3,583,400	143,336.00	517,159	570,097	-1.8	10.4
Ibrištica	0.696	3.482	57.11042880	1,531,200	61,248.00	220,984	363,524	35.3	3.0

U Tabeli 3 su korišćene oznake:

- P [MW] - potencijalna snaga na vodotoku;
- E [GWh] - potencijalna godišnja proizvodnja električne energije na vodotoku;
- C_k [%] - faktor kapaciteta (korišćenje postrojenja pri maksimalnoj snazi);
- V_i [€] - vrijednost investicije;
- O_t [€] - operativni troškovi i održavanje;
- Tr_{god} [€] - godišnji troškovi;
- Pr_{god} [€] - godišnji prihodi;
- IRR [%] - interna stopa povraćaja i
- t_{pov} [god] - vrijeme povraćaja sopstvenih ulaganja.

3. DOKUMENTACIJA ZA JAVNO NADMETANJE

Potrebni podaci, uslovi za davanje koncesija, kao i prava i obaveze ponuđača odnosno koncesionara, definisani su dokumentacijom za javno nadmetanje koja se sastoji iz:

1. Koncesionog akta;
2. Javnog oglasa;
3. Tenderske dokumentacije, i
4. Prateće tehničke dokumentacije.

Koncesioni akt sadrži podatke, informacije i analize vezane za davanje koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju mHE na vodotocima iz Tabele 1. Ovaj dokument definiše aktivnosti ponuđača za vrijeme trajanja javnog nadmetanja, kao i obaveze koje treba da ispunjava koncesionar za vrijeme obavljanja koncesionih djelatnosti.

Postupak javnog nadmetanja počinje objavljivanjem Javnog oglasa. Javni oglas se objavljuje u "Službenom listu Crne Gore", na internet stranici Ministarstva i jednom dnevnom domaćem štampanom mediju.

Tenderska dokumentacija sadrži:

- Uputstvo za pripremu ponude (sa prijavnim obrascima i formom bankarske garancije ponude) i
- Nacrt ugovora o koncesiji (sa formom bankarske garancije za dobro izvršenje posla).

Ponuđači koji žele učestvovati na javnom nadmetanju moraju prethodno otkupiti Tendersku dokumentaciju od Ministarstva. Nadležni organ zadržava pravo da prije isteka roka za podnošenje ponuda izmijeni i/ili dopuni Tendersku dokumentaciju.

Prateća tehnička dokumentacija sadrži:

- Hidrološku obradu za profile malih (mini, mikro) hidroelektrana (mHE) na pritokama glavnih vodotoka u Crnoj Gori (druga faza), Hidrološki sektor Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore (HMZCG),
- Hidrološku obradu za profile malih (mini, mikro) hidroelektrana (mHE) na pritokama Tare i Lima, Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore (HMZCG), 2012. godine,
- Bruto energetske potencijal Trnovačke rijeke, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2015. godina,
- Preliminarnu hidrološku analizu za Trnovicu (Trnovička rijeka) u profilu 585 mm, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2015. godina,
- Preliminarnu hidrološku analizu Zlorečice u profilu 820 mm i proračun bruto energetske potencijala, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2015. godina,
- Preliminarnu hidrološku analizu Perućice u profilu 915 mm i proračun bruto energetske potencijala, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2015. godina,

- Grubu, preliminarnu analizu hidropotencijala Ibrištice od kote vodozahvata na 457 mnm do kote mašinske zgarde na 405 mnm, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2015. godina,
- Proračun bruto energetskeg potencijala rijeke Ibrištice, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2014. godina,
- Hidrološku analizu za rijeku Ibrišticu u profilu 403 mnm, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore (ZHMSCG), 2016. godina.

Prateća tehnička dokumentacija će biti objavljena na internet stranicama Ministarstva www.mek.gov.me i www.oie-res.me.

4. KONCESIONA NAKNADA

Koncesiona naknada iznosi 6,5 % ostvarene godišnje proizvodnje električne energije u mHE. Ukoliko je ostvarena godišnja proizvodnja električne energije u mHE manja od planirane godišnje proizvodnje iz idejnog rješenja dostavljenog u ponudi, koncesionar plaća koncesionu naknadu za 6,5 % godišnje proizvodnje električne energije u mHE planirane u idejnom rješenju.

Novčani ekvivalent koncesione naknade koju je koncesionar dužan da plaća izračunava se množenjem udjela u iznosu od 6,5 % godišnje proizvodnje električne energije mHE planirane u idejnom rješenju iz ponude izraženog u GWh i otkupne cijene električne energije iz ugovora o otkupu. Novčani iznos koncesione naknade koncesionar plaća u 12 jednakih mjesečnih rata, pri čemu je svaka rata jednaka 1/12 novčanog iznosa koncesione naknade za godišnju proizvodnju električne energije mHE planiranu u idejnom rješenju iz ponude.

U slučaju kada se po isteku kalendarske godine utvrdi da je ostvarena godišnja proizvodnja veća od planirane u idejnom rješenju, koncesionar plaća razliku između konačnog novčanog iznosa koncesione naknade za ostvarenu godišnju proizvodnju i novčanog iznosa koncesione naknade za planiranu godišnju proizvodnju iz idejnog rješenja.

5. ROK TRAJANJA KONCESIJE

Rok trajanja koncesije za sve vodotoke je 30 godina, a računa se od datuma izdavanja urbanističko-tehničkih uslova za prvi od planiranih objekata mHE. Rok trajanja koncesije će biti element ugovora o koncesiji.

6. USLOVI ZA PODNOŠENJE PONUDE

Da bi mogao učestvovati na javnom nadmetanju, ponuđač mora ispuniti obavezne uslove koji se odnose na:

1. Podobnost ponuđača i
2. Obezbjedenje ponude.

6.1. Podobnost ponuđača

Pravo učešća na javnom nadmetanju za davanje koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju mHE ima domaće ili strano privredno društvo ili drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice,

konzorcijum ili neki drugi oblik poslovnog povezivanja koji ispunjava uslove kojim dokazuje podobnost za učešće.

U skladu sa članom 23 Zakona o koncesijama, nepodobni da učestvuju na javnom nadmetanju za davanje koncesija su:

- privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici nad kojima je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije, osim postupka reorganizacije u skladu sa zakonom kojim je uređena insolventnost privrednih društava;
- privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja su pravosnažnom presudom osuđena za krivično djelo izvršeno u vršenju profesionalne djelatnosti, i
- privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja imaju neizmirene poreske obaveze i obaveze po osnovu kazni izrečenih u krivičnom ili prekršajnom postupku u periodu od najmanje tri godine prije objavljivanja javnog oglasa.

Napomena: Konzorcijum je dužan dostaviti dokaze o podobnosti ponuđača za svakog člana konzorcijuma posebno.

6.2. Obezbjedenje ponude

Na osnovu Zakona o koncesijama, ponuđač je dužan da uz ponudu priloži i dokaz o uplati novčanog depozita ili bankarsku garanciju kao obezbjedenje ponude.

Napomena: Ponuda ponuđača koji ne ispunjava obavezne uslove za podnošenje ponude, odbacuje se kao neispravna.

7. KRITERIJUMI ZA IZBOR NAJPOVOLJNIJE PONUDE

Ponuđač, samostalno ili kao član konzorcijuma, može podnijeti ponude za najviše dva vodotoka iz Tabele 1 "Spisak vodotoka na kojima će se vršiti koncesiona djelatnost". Ako je ponuđač, samostalno ili kao član konzorcijuma podnio ponude za više od dva vodotoka sve podnijete ponude biće odbačene kao neispravne.

Takođe, ponuđač, samostalno ili kao član konzorcijuma, može dostaviti samo jednu ponudu za isti vodotok. Ukoliko je ponuđač podnio ponudu i samostalno i kao član konzorcijuma za isti vodotok, obje ponude će biti odbačene kao neispravne.

Ponude se vrednuju i rangiraju na osnovu kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude. Rang lista ponuđača se sastavlja za svaki vodotok pojedinačno. Ponuda mora da sadrži dokumentaciju navedenu u poglavlju 8. "Potrebna dokumentacija za podnošenje ponude". Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude su predstavljeni u Tabeli 4.

Tabela 4 Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude

Red. br.	Kriterijum	Br. bodova
1.	Iskustvo u upravljanju hidroenergetskim objektima	25
2.	Finansijska sposobnost	40
3.	Planirana godišnja proizvodnja iz idejnog rješenja	20
4.	Iskustvo na domaćem tržištu	5

5.	Višenamjenska rješenja	10
----	------------------------	----

Napomena: Broj bodova iz svakog kriterijuma se zaokružuje na prvu decimalu. Kriterijumi 1, 2 i 3 su obavezni, dok su kriterijumi 4 i 5 opcioni. Dokumentacija kao dokaz ispunjenosti kriterijuma pod rednim brojevima od 1 do 3 (uključujući i 3) je obavezna za bodovanje ponude. Ponude koje ne sadrže ovu dokumentaciju su nepotpune neće biti bodovane i iste će biti odbačene. Dokumentacija kao dokaz ispunjenosti kriterijuma pod rednim brojevima 4 i 5 je opcionalna, tj. ponuđač sam bira da li se želi prijaviti za ove kriterijume.

7.1. OPIS NAČINA BODOVANJA

7.1.1. Iskustvo u upravljanju hidroenergetskim objektima

Bodovi po ovom kriterijumu se dodjeljuju na osnovu iskustva ponuđača u upravljanju hidroenergetskim objektima. Ponuđač mora dokazati da hidroenergetske objekte za koje prijavljuje iskustvo u upravljanju su, ili su bili, u njegovom vlasništvu i da ima, ili je imao, upravljačku kontrolu nad njima (direktno ili indirektno preko zavisnog lica u kojem ponuđač ima najmanje 51 % vlasništva nad kapitalom i upravljačku kontrolu).

Brojem bodova po ovom kriterijumu kvantifikuje se iskustvo koje ponuđač ima u upravljanju hidroenergetskim objektima. Ponuđači koji su upravljali hidroenergetskim objektima ukupnog kapaciteta većeg od 100 MW dobijaju maksimalni broj bodova. Ostale ponude dobijaju broj bodova proporcionalan kvadratnom korijenu odnosa koeficijenta predmetne ponude K_p i najvećeg koeficijenta $K_{p \max}$, tj. koeficijenta ponude sa najvećom instalisanom snagom, odnosno koeficijenta izračunatog za instalisanu snagu od 100 MW u slučaju ponuda sa kapacitetima većim od 100 MW:

$$Br.bodova = 25 \times \sqrt{\frac{K_{pp}}{K_{p \max}}}$$

gdje je:

K_{pp} – koeficijent predmetne ponude
 $K_{p \max}$ – ponuda sa najvećim koeficijentom.

Koeficijent uzima u obzir sve hidroenergetske objekte kojim je upravljao ponuđač i predstavlja zbir instalisanih snaga svih objekata, pri čemu su instalisane snage objekata mHE (≤ 10 MW) prethodno stepenovane sa eksponentom 1.5, dok su instalisane snage svih objekata HE (> 10 MW) pomnožene sa brojem $10^{0.5}$. Instalisane snage se izražavaju u MW.

Koeficijenti K_p i $K_{p \max}$ se izračunavaju po formuli:

$$K = \sum_{j=1}^{j=n} P_{i,j}^{1.5} \times n_j + 10^{0.5} \times \sum_{k=1}^{k=m} P_{i,k} \times n_k$$

gdje je:

j – j-ta mHE (≤ 10 MW) kojom je upravljao ili upravlja ponuđač;
k – k-ta HE (> 10 MW) kojom je upravljao ili upravlja ponuđač;

$P_{i,j}$ – instalisana snaga j-te mHE kojom je upravljao ili upravlja ponuđač;
 $P_{i,k}$ – instalisana snaga k-te HE kojom je upravljao ili upravlja ponuđač;
 n_j – broj mHE instalisane snage $P_{i,j}$ kojima je upravljao ili upravlja ponuđač, i
 n_k – broj HE instalisane snage $P_{i,k}$ kojima je upravljao ili upravlja ponuđač.

7.1.2. Finansijska sposobnost

Vrednovanje finansijske sposobnosti ponuđača se vrši na osnovu prosječnog bruto prihoda ponuđača u posljednje tri godine poslovanja. Ponuđač može dobiti bodove po ovom kriterijumu samo za onu godinu u kojoj je ostvario dobit. Ponuda sa najvećim iznosom prosječnog bruto prihoda ponuđača u posljednje tri obračunske godine dobija maksimalan broj bodova po ovome kriterijumu. Preostale ponude dobijaju broj bodova koji je proporcionalan odnosu predmetne ponude i ponude koja je dobila maksimalan broj bodova. Način raspodjele bodova po ovom kriterijumu predstavljen je u sljedećoj formuli:

$$Br.bodova = 40 \times \frac{BP_{pp}}{BP_{p\max}}$$

gdje je:

BP_{pp} – iznos prosječnog bruto prihoda ponuđača u posljednje tri obračunske godine iz predmetne ponude

$BP_{p\max}$ – ponuda sa najvećim iznosom prosječnog bruto prihoda ponuđača u posljednje tri obračunske godine.

Ukoliko je ponuđač konzorcijum, boduje se finansijska sposobnost člana kojeg konzorcijum odredi.

Za ponuđače koji su registrovani u periodu kraćem od posljednje tri godine, prosjek se određuje po broju godina poslovanja, s tim da je jedna godina poslovanja obavezni minimum.

7.1.3. Planirana godišnja proizvodnja iz idejnog rješenja

Maksimalni broj bodova po ovom kriterijumu dobija ponuda sa najvećom godišnjom proizvodnjom električne energije u mHE (izraženom u GWh), planiranom u idejnom rješenju. Ostale ponude dobijaju broj bodova proporcionalan planiranoj godišnjoj proizvodnji električne energije u odnosu na ponudu sa najvećom planiranom godišnjom proizvodnjom. Način dodjele bodova po ovom kriterijumu predstavljen je u sljedećoj formuli:

$$Br.bodova = 20 \times \frac{P_{pp}}{P_{p\max}}$$

gdje je:

P_{pp} - planirana godišnja proizvodnja električne energije mHE iz predmetne ponude

$P_{p\max}$ – ponuda sa najvećom planiranom godišnjom proizvodnjom električne energije mHE.

Ako se u idejnom rješenju planira više od jedne mHE na predmetnom vodotoku, planirana godišnja proizvodnja predstavlja ukupnu proizvodnju električne energije svih planiranih mHE.

7.1.4. Iskustvo na domaćem tržištu

Bodovi po ovom kriterijumu dodjeljuju se na osnovu izgrađenih kompleksnih objekata u Crnoj Gori. Kompleksnim objektima se smatraju objekti čija je cijena izgradnje bila iznad 500.000,00 EUR i to: elektroenergetski objekti, industrijski objekti, vodoprivredni objekti, vodovodi, kanalizacije, i drugi infrastrukturni objekti, kao i putevi, luke, aerodromi, željezničke pruge, mostovi, tuneli, stambeno-poslovni objekti iznad četiri sprata ili površine preko 2000 m². Bodovi se dodjeljuju na način da se za svaki kompleksni objekat, za koji je ponuđač bio investitor ili glavni izvođač radova, dodjeljuje po 1 bod, pri čemu ukupan broj bodova dobijen na ovaj način ne može biti veći od 5.

Maksimalni broj bodova po ovom kriterijumu dobija i ponuda čiji je ponuđač bio investitor ili glavni izvođač radova za izgrađeni objekat čija je cijena izgradnje bila iznad 2,5 miliona EUR.

Takođe, maksimalan broj bodova dobija i ponuda čiji je ponuđač, samostalno ili kao član konzorcijuma, jedinica lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalazi predmetni vodotok.

7.1.5. Višenamjenska rješenja

Maksimalni broj bodova po ovom kriterijumu dobija ponuda sa najvećim projektnim budžetom za realizaciju višenamjenskog rješenja.

Višenamjenska rješenja se odnose na dodatne aktivnosti koje se realizuju u okruženju mHE. Pomenute aktivnosti predstavljaju dodatni dio idejnog rješenja kojim se, osim energetske, obezbjeđuje i dodatni ekonomski razvoj određene mikrolokacije. Ponuđena višenamjenska rješenja moraju odgovarati realnim prirodnim potencijalima lokacije. Karakteristične aktivnosti dodatnog, tj. višenamjenskog korištenja lokacije uključuju:

- navodnjavanje i snabdijevanje vodom (stanovništvo i/ili industrija);
- razvoj lokalnog turizma;
- razvoj poljoprivrede;
- razvoj ribarstva;
- izgradnju sportsko-rekreativnih objekata, i
- druge privredne aktivnosti.

Koncept višenamjenskog rješenja se dostavlja u formi posebnog projekta sa jasno definisanim aktivnostima, rokovima za njihovu realizaciju i budžetom. Projekat višenamjenskog rješenja mora biti realizovan do dana puštanja mHE u rad.

Ukoliko lokacija na kojoj se nalazi vodotok ne omogućava višenamjensko rješenje ponuđač može dostaviti projekat iz oblasti energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije ili druge oblasti od značaja za opštinu na čijoj se teritoriji nalazi predmetni vodotok. Predloženi projekat mora biti usklađen sa lokalnim planovima. Predloženi projekat se dostavlja u formi posebnog projekta sa jasno definisanim aktivnostima i budžetom. Aktivnosti definisane u projektu moraju biti realizovane do dana puštanja mHE u rad.

Način dodjele bodova po ovom kriterijumu predstavljen je u sljedećoj formuli:

$$Br.bodova = 10 \times \frac{VR_{pp}}{VR_{p\max}}$$

gdje je:

VR_{pp} – iznos projektnog budžeta za višenamjensko rješenje iz predmetne ponude

$VR_{p\max}$ – ponuda sa najvećim iznosom projektnog budžeta za višenamjensko rješenje.

Tenderska komisija će ocijeniti mogućnost realizacije predloženih višenamjenskih rješenja ili drugih projekata na lokalnom nivou.

8. POTREBNA DOKUMENTACIJA ZA PODNOŠENJE PONUDE

Ponuda sadrži dokumentaciju koja se odnosi na ispunjenost uslova za podnošenje ponude, navedenu u poglavlju 6. "Uslovi za podnošenje ponude", kao i dokumentaciju za vrednovanje ponude, navedenu u poglavlju 7. "Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude". Dokumentacija služi kao dokaz ispunjenosti utvrđenih uslova i kriterijuma.

Ako je dokumentacija iz ponude dostavljena na stranom jeziku, ponuđač je dužan da priloži i ovjereni prevod na crnogorski jezik. U slučaju spora, ovjereni prevod na crnogorski jezik biće mjerodavan i koristiće se za tumačenje informacija i dokaza.

Ponuda sadrži:

1. Potrebnu dokumentaciju kao dokaz ispunjenosti obaveznih uslova za podnošenje ponude, i
2. Potrebnu dokumentaciju kao dokaz ispunjenosti kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude.

8.1. Potrebna dokumentacija kao dokaz ispunjenosti uslova za podnošenje ponude

8.1.1. Prijavni obrazac br. 1

8.1.2. Potrebna dokumentacija kao dokaz podobnosti ponuđača

Na osnovu uslova propisanih u Zakonu o koncesijama, svaki ponuđač u cilju dokazivanja podobnosti treba da dostavi sljedeće dokaze:

- izvod iz sudskog ili drugog odgovarajućeg registra države u kojoj ponuđač ima sjedište;
- ako je ponuđač konzorcijum, ugovor o konzorcijumu ili drugom obliku udruživanja;
- dokaz da protiv privrednog društva, drugog pravnog lica i preduzetnika nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije - dokaz/potvrdu izdaje Privredni sud;
- dokaz da privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik i fizičko lice nije pravosnažno osuđeno za krivično djelo izvršeno u vršenju profesionalne djelatnosti - dokaz/potvrdu izdaje Centralni registar privrednih subjekata Poreske uprave za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, a za fizička lica dokaz/potvrdu izdaje nadležni Osnovni sud;

- dokaz da je privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik i fizičko lice izmirilo obaveze po osnovu plaćanja poreza - dokaz/potvrda se izdaje od poreskog organa uprave u kojem je naznačeno da su izmirene obaveze po osnovu poreza;
 - dokaz da privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik i fizičko lice nema neizmirenih obaveza po osnovu kazni izrečenih u krivičnom ili prekršajnom postupku u periodu od najmanje tri godine prije objavljivanja javnog oglasa:
- a) ponuđač kao privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik:
- dokaz/potvrda Centralnog registra privrednih subjekata Poreske uprave kojom se dokazuje da se ponuđač ne nalazi u kazenoj evidenciji istog;
 - dokaz/potvrda područnog organa za prekršaje iz mjesta sjedišta ponuđača ili nadležnog organa, kojom se dokazuje da ponuđač nema neizmirenih obaveza po osnovu kazni izrečenih u prekršajnom postupku;
- b) ponuđač kao fizičko lice:
- dokaz/potvrda Ministarstva pravde kojom se dokazuje da je ponuđač izmirio obaveze po osnovu kazni izrečenih u krivičnom postupku;
 - dokaz/potvrda Ministarstva pravde kojom se dokazuje da isto nema neizmirenih obaveza po osnovu kazni izrečenih u prekršajnom postupku.

Navedeni dokazi ne smiju biti stariji od devedeset (90) dana od dana objavljivanja oglasa.

Ukoliko država u kojoj ponuđač ima sjedište ne izdaje navedene dokaze, ovi dokazi mogu biti zamijenjeni izjavom ponuđača pod krivičnom i materijalnom odgovornošću, odnosno ukoliko u državi u kojoj je sjedište ponuđača nema zakonskih odredbi koje se tiču izjava pod krivičnom i materijalnom odgovornošću, izjavom datom pred nadležnim sudskim ili upravnim organom ili notarom.

8.1.3 Potrebna dokumentacija kao dokaz obezbjeđenja ponude

Kao dokaz obezbjeđenja ponude prilaže se bankarska garancija ili dokaz o uplati novčanog depozita na iznos od 25.000,00 eura za period koji se odredi javnim oglasom. Bankarska garancija/novčani depozit ponude će se naplatiti u slučaju da ponuđač čija je ponuda ocijenjena kao najpovoljnija odustane od ponude prije potpisivanja ugovora o koncesiji. Bankarska garancija/novčani depozit se podnosi za svaku ponudu, tj. svaki vodotok posebno.

8.2. Potrebna dokumentacija kao dokaz ispunjenosti kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude

Na osnovu kriterijuma opisanih u poglavlju 6. "Uslovi za podnošenje ponude" potrebnu dokumentaciju za izbor najpovoljnije ponude čini:

8.2.1. Prijavni obrazac br. 2

8.2.2. Dokumentacija kao dokaz iskustva u upravljanju hidroenergetskim objektima

Ponuđač treba da dostavi dokumentaciju na osnovu koje se može pouzdano utvrditi da je, ili je bio vlasnik i upravljao hidroenergetskim objektom, kao i instalisana snaga objekta:

- ugovor o koncesiji ili drugi dokaz o sticanju prava vlasništva sa pravom upravljanja hidroenergetskim objektom;
- izvod iz registra privrednih subjekata ili drugi vid potvrde izdate od nadležnog organa kojom se potvrđuje vlasništvo i upravljanje hidroenergetskim objektom;
- ugovor o priključenju mHE na elektroenergetsku mrežu;
- ugovor o otkupu električne energije proizvedene iz mHE;
- upotrebna dozvola, ili
- drugi dokaz kojim se dokazuje iskustvo u upravljanju i vlasništvo nad završenim hidroenergetskim objektima i instalisana snaga tih objekata.

8.2.3. Dokumentacija kao dokaz finansijske sposobnosti

- dokaz da plaćanja prema ponuđaču nijesu obustavljena - odgovarajući bankarski izvodi ili drugi dokaz o finansijskoj podobnosti ponuđača;
- izvještaj o računovodstvenom i finansijskom stanju - bilans stanja i bilans uspjeha, sa izvještajem ovlašćenog revizora, za pravna lica koja su po zakonu obavezna, za posljednje tri godine, odnosno od dana registracije pravnog lica ukoliko je registrovano kasnije, s tim da je jedna godina poslovanja obavezni minimum.

8.2.4. Dokumentacija kao dokaz planirane godišnje proizvodnje iz idejnog rješenja

- Idejno rješenje mHE pripremljeno u skladu sa tačkom 8.3.3. "Idejno rješenje" ovog Koncesionog akta i Uputstvom za pripremu ponude.

8.2.5. Dokumentacija kao dokaz iskustva na domaćem tržištu

- Izjava ponuđača (potpisana i pečatirana) o referentnim projektima realizovanim na domaćem tržištu;
- Dokazi kojima se potvrđuju navodi iz izjave ponuđača o referentnim projektima-izgrađenim kompleksnim objektima na domaćem tržištu, sa cijenom izgradnje: građevinska dozvola, upotrebna dozvola, ugovor o realizaciji projekta, izvod iz nadležnog registra nepokretnosti, ugovor o izvođenju radova na izgradnji kompleksnih objekata ili ugovor o investiranju izgradnje kompleksnih objekata i druga dokumentacija kojom se dokazuje iskustvo u izgradnji kompleksnih objekata. Naime, priložena dokumentacija treba da sadži podatke iz kojih se može utvrditi iznos investicije, spratnost kompleksnog objekta, površina kompleksnog objekta, povezanost ponuđača sa kompleksnim objektom u smislu da li je isti bio glavni izvođač radova ili investitor tog objekta.

8.2.6. Dokumentacija kao dokaz predloženog višenamjenskog rješenja

- Projekat višenamjenskog rješenja pripremljen u skladu sa tačkom 7.1.5. "Višenamjenska rješenja" sa jasno definisanim projektnim aktivnostima, rokovima i budžetom.

Napomena: Dokumentacija pod rednim brojevima od 8.2.1. do 8.2.4. (uključujući i 8.2.4) je obavezna za bodovanje ponude. Ponude koje ne sadrže ovu dokumentaciju su nepotpune i neće se bodovati. Dokumentacija pod rednim brojevima 8.2.5. i 8.2.6. je opcionalna, tj. ponuđač sam bira da li želi podnijeti dokumentaciju za bodovanje po ovim kriterijumima.

Na zahtjev Tenderske komisije, ponuđač je dužan dostaviti pojašnjenje ponude, u cilju razjašnjenja njenih nejasnih dijelova, s tim da ne može izmijeniti ili dopuniti podnesenu ponudu.

8.3. Opis dokumentacije

8.3.1. Prijavni obrasci

Sastavni dio ponude čine i dva ispunjena prijavna obrasca u formi datoj u prilogu Uputstva za pripremu ponude. Prilozi moraju biti potpisani od strane ovlaštenog lica ponuđača. Obrasci koji se dostavljaju su:

- Prijavni obrazac br. 1 kao dio dokumentacije za ispunjenost uslova za podnošenje ponude, i
- Prijavni obrazac br. 2 kao dio dokumentacije za ocijenjivanje kriterijuma za izbor najpovoljnije ponude.

U cilju dokazivanja podataka i navoda koji su uneseni u obrasce, ponuđač podnosi dokumentaciju koja je u njima navedena.

8.3.2. Zajednički nastup

Ponuđač može da učestvuje u postupku dobijanja koncesije u konzorcijumu ili drugom obliku poslovnog povezivanja (u daljem tekstu: konzorcijum), uz obavezu da uz Prijavni obrazac br. 1 priloži ugovor o konzorcijumu, koji izričito predviđa:

- da će svi članovi konzorcijuma biti solidarno odgovorni za izvršenje ugovora u skladu sa njegovim uslovima;
- procenat učešća članova u konzorcijumu;
- obaveze svakog člana konzorcijuma, i
- ovlaštenje jednog člana koji će istupati u ime konzorcijuma.

Vlasnička struktura u koncesionom društvu, koje će se formirati nakon zaključenja ugovora o koncesiji, mora odgovarati procentu učešća članova u konzorcijumu utvrđenim ugovorom o konzorcijumu koji je sastavni dio ponude i ne može se mijenjati bez saglasnosti koncedenta.

8.3.3. Idejno rješenje

U skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 51/08, 40/10, 34/11, 47/11, 35/13, 39/13, 33/14) tehnička dokumentacija, zavisno od vrste objekta i nivoa razrade, izrađuje se kao:

- 1) idejno rješenje;
- 2) idejni projekat;
- 3) glavni projekat sa detaljima za izvođenje radova (u daljem tekstu: glavni projekat);
- 4) projekat održavanja objekta.

Tehnička dokumentacija mora biti izrađena na način da su projektovana tehnička rješenja objekta u skladu sa:

- Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata i podzakonskim aktima donesenim na osnovu navedenog zakona;
- posebnim propisima koji direktno ili na drugi način utiču na osnovne zahtjeve za objekte, i
- pravilima struke.

Sam način izrade, razmjera i bliže sadržine tehničke dokumentacije za izgradnju objekata propisan je Pravilnikom o načinu izrade, razmjeri i bližoj sadržini tehničke dokumentacije („Službeni list CG”, broj 23/14).

Na osnovu raspoloživih informacija i podataka o vodotoku, istraživanja i hidrometrijskih mjerenja i procjene hidroenergetskog potencijala izvršenih od strane ZHMSCG i/ili sopstvenih istraživanja, ponuđač se opredjeljuje za koncept izgradnje objekata mHE na predmetnom vodotoku koji prikazuje u idejnom rješenju urađenom na način propisan navedenom zakonskom regulativom. Analiza hidropotencijala na vodotoku treba da bude osnova za izradu idejnog rješenja. Hidrološka obrada vodotoka od strane ZHMSCG treba da posluži kao polazna osnova u postupku pripreme tehničke dokumentacije, ali prezentirana istraživanja i hidrometrijska mjerenja ne isključuju mogućnost da ponuđač koristi i sopstvena istraživanja i mjerenja na predmetnom vodotoku. Istraživanja moraju da budu urađena kvalitetno, realno i precizno na bazi realno raspoloživog hidroenergetskog potencijala određenog vodotoka za koji se priprema tehnička dokumentacija. Istraživanja treba da budu izvršena ili ovjerena od strane nadležne institucije u Crnoj Gori.

Izveštaj o izvršenim prethodnim proučavanjima i/ili sopstvenim istraživanjima sadrži tehnički opis u okviru koga se, pored ostalog, definišu:

- osnovni uslovi, kriterijumi i ograničenja za projektovanje, prikaz sliva vodotoka u okviru Prostornog plana Crne Gore i Vodne osnove Crne Gore, odnosno vodnog područja, i dokaz da će ponuđeno idejno rješenje biti u koncepcijskom skladu sa navedenim planskim aktima;
- geološki i geodetski uslovi za izgradnju mHE;
- varijantna rješenja konfiguracije sistema i njihova konceptualna razrada;
- prikaz podloga za projektovanje, kritička analiza raspoloživih podloga i ocjena njihove pouzdanosti za taj nivo projektovanja i donošenja odluke o konfiguraciji i parametrima mHE u okviru njega;
- izbor i usklađivanje instalisanih protoka i snaga na svim razmatranim sistemima;
- analiza proizvodnje energije za definisane hidrološke serije koje moraju biti međusobno potpuno usklađene i istog razmatranog perioda;
- analiza interakcija hidroenergetike sa svim ostalim korisnicima vodotoka/sliva, u okviru višenamjenskih rješenja korišćenja, uređenja i zaštite voda;
- sukob interesa pojedinih učesnika u višenamjenskim rješenjima i mogućnosti za njihovo rešavanje ili ublažavanje;
- interakcije mHE sa drugim sistemima u okruženju i mjere za uklapanje sistema u okruženje;
- utvrđivanje ekonomskih parametara mHE na nivou studije, radi vrednovanja i izbora optimalne varijante;
- definisanje kriterijuma za izbor varijantnih rješenja (višekriterijumsko vrednovanje i izbor varijante hidroenergetskog korišćenja vodotoka u okviru integralnog rješenja korišćenja vodotoka),
- ocjena predloženog rješenja, prioriteta, redosljedi izgradnje i ograničenja.

Ponuđač se na bazi postojeće dokumentacije i/ili sopstvenih istraživanja ovjerenih od nadležne institucije opredjeljuje za potencijalne lokacije objekata mHE i pristupa izradi idejnog rješenja.

Izradom idejnog rješenja za hidroenergetsko postrojenje obezbjeđuje se projektantsko razmatranje cjelokupnog sistema na vodotoku radi pronalaženja optimalne konfiguracije i parametara svih objekata koji se nalaze u okviru jedinstvenog sistema, tj. u okviru hidrografske i hidroenergetske cjeline. Uvažavajući vodoprivredne osnove vrši se izbor optimalne varijante konfiguracije i parametara sistema. Idejno rješenje mora da sadrži kvalitetan tehnički koncept optimalnog energetskeg iskorišćenja vodotoka u kome su prikazane i opisane sve mikrolokacije objekata mHE na predmetnom vodotoku uz uvažavanje postojećih prostornih i ekoloških ograničenja. Na osnovu koncepta korišćenja vodotoka u idejnom rješenju se prikazuje instalisana snaga svih mHE na predmetnom vodotoku, kao i planirana godišnja proizvodnja električne energije u mHE, koja predstavlja jedan od kriterijuma za vrednovanje ponude.

Idejno rješenje mHE ili sistema mHE sadrži tehnički izvještaj kojim su, pored ostalog, naročito obuhvaćeni:

- opšti podaci o projektu, prikaz projekta i sistematizacija relevantnih performansi i pokazatelja postrojenja;
- osnovni uslovi, kriterijumi i ograničenja za projektovanje, kao i polazni parametri za projektovanje;
- podloge za projektovanje konkretnog postrojenja i geotehničke podloge na bazi detaljne prospekcije terena bez geotehničkih bušenja;
- definisanje varijantnih rješenja užih lokacija brane i ostalih elemenata postrojenja i varijante mHE, u okviru uslova koji su za to postrojenje definisani ovim rješenjem;
- izbor neto pada, broja agregata, tipa turbina i osnovne dispozicije agregata i postrojenja za definisanu veličinu instalisanog protoka;
- analiza energetske proizvodnje za definisanu hidrološku seriju;
- opis vodoprivrednih efekata višenamjenskog objekta (garantovane isporuke vode korisnicima sa određenom obezbjeđenošću, efekti na poboljšanje režima voda, ostali vodoprivredni efekti koji se mogu kvantifikovati);
- razrada projektnih rješenja za sve razmatrane varijante mHE (prikaz varijantnih dispozicija i ključnih elemenata postrojenja);
- predmjer i predračun tehničkih rješenja svih razmatranih varijanti mHE, na nivou za optimizaciju dispozicije;
- određivanje energetske vrijednosti mHE za sve razmatrane varijante, izbor kriterijuma za izbor varijante, izbor varijante postrojenja, i
- mjere za uklapanje objekata u okruženje i pejzaž.

Grafička dokumentacija idejnog rješenja sadrži:

- preglednu kartu sliva, sa prikazom cjelokupnog sistema (izgrađeni i planirani objekti) u okviru koga se nalazi razmatrani objekat mHE (preporučene razmjere 1:10000, 1:25000);
- preglednu kartu dijela sliva oko objekta (uključujući i cijelu akumulaciju), sa naznačenim svim drugim sadržajima, objektima i sistemima koji su relevantni za donošenje odluke (preporučene razmjere 1:10000, 1:25000);
- pregledne karte svih definisanih varijantnih konfiguracija sistema koje se razmatraju u projektu (varijantne uže lokacije brane, alternative položaja i dispozicija dovoda, odvoda i objekata na njima, varijante položaja mašinskih zgrada, ako su tako razmatrane), preporučene razmjere 1: 5000 do 1: 10000;

- podužni profili duž derivacija svih razmatranih varijanti, sa ucrtanim položajima brane, akumulacije, zahvata, dovodne i odvodne derivacije, položajem ključnih objekata za hidroenergetsko i višenamjensko korišćenje voda u okviru višenamjenskog rješenja;
- krive zapremine i površina akumulacije;
- tehnička rješenja glavnih objekata po svim razmatranim varijantama: dispozicije razmatranih tipova brana sa pratećim objektima i položajem mašinske zgrade u okviru hidročvora pribranskih postrojenja, presjeci kroz derivaciju (ako se planira), osnovu (bar na turbinskom i generatorskom nivou), podužni i poprečni presjeci kroz mašinske zgrade, rješenja zahvatne građevine za hidroelektranu, osnova i ključni presjeci objekata na dovodu (vodostan, zatvaračnice) i odvodu/spoju sa donjom vodom, kao i tehničko rješenje varijante koja je usvojena nakon optimizacije i koja se posebno izdvaja i jasno označava kao usvojena optimalna varijanta (preporučene razmjere 1: 500 do 1: 1000), i
- prikaz zahvata i pratećih objekata za druge korisnike u okviru dispozicija hidročvora višenamjenskog postrojenja.

Idejno rješenje treba da bude izrađeno od strane subjekta ovlašćenog za izradu tehničke dokumentacije. Licenca koja je izdata subjektu ovlašćenom za izradu tehničke dokumentacije u inostranstvu mora biti ovjerena od strane nadležnog organa u Crnoj Gori.

Izbor koncepta idejnog rješenja, kao i na osnovu njega ponuđeni tehnički parametri (godišnja proizvodnja električne energije i instalisana snaga), povlače odgovornost i rizik ponuđača, da u slučaju izbora nekvalitetnog i neodgovarajućeg koncepta idejnog rješenja isto bude odbijeno. U slučaju da se rezultati istraživanja energetskeg potencijala vodotoka ne prikažu realno (i pored izbora kvalitetnog koncepta idejnog rješenja), takvo rješenje neće biti prihvatljivo za Tendersku komisiju.

Prilikom izrade idejnog rješenja i usvajanja instalisanog protoka za mHE ponuđač je dužan posebno da uvaži sljedeće:

- stepen instalisanosti treba da bude tako određen da obezbijedi rad mHE sa instalisanom (maksimalnom) snagom najmanje 25 % vremena u toku godine.

U slučaju odstupanja od navedenog ograničenja za stepen instalisanosti, ponuda sa takvim idejnim rješenjem će biti odbačena od strane Tenderske komisije.

Prihvaćeno idejno rješenje prvorangiranog ponuđača će biti sastavni dio ugovora o koncesiji za predmetni vodotok.

9. OBAVLJANJE KONCESIJE DJELATNOSTI

Obavljanje koncesije djelatnosti se detaljno definiše ugovorom o koncesiji koji se potpisuje sa izabranim ponuđačem. Kao uslov potpisivanja ugovora, izabrani ponuđač je dužan dostaviti bankarsku garanciju ponude u visini od 100.000,00 EUR za period do završetka prve faze ugovora o koncesiji.

Ugovor o koncesiji se realizuje u tri faze: I faza - izrada tehničke dokumentacije u cilju pribavljanja građevinske dozvole, II faza - izgradnja objekata mHE i III faza - tehno-ekonomsko korišćenje potencijala vodotoka za proizvodnju električne energije. Faze realizacije ugovora o koncesiji sa trajanjem pojedinih faza prikazani su u Tabeli 5. Po isteku III faze realizacije ugovora o koncesiji,

cjelokupna hidroenergetska postrojenja mHE sa svim pomoćnim objektima se prenose u vlasništvo države Crne Gore u ispravnom stanju.

Tabela 5: Faze realizacije ugovora o koncesiji

FAZA	NAZIV	TRAJANJE FAZE
I	Izrada tehničke dokumentacije	18 mjeseci-počinje od od dana izdavanja urbanističko-tehničkih uslova za prvi objekat od planiranih mHE, a završava izdavanjem građevinske dozvole za prvi objekat od planiranih mHE
II	Izgradnja objekata mHE	24 mjeseca- počinje od datuma izdavanja građevinske dozvole za prvi objekat od planiranih mHE, a završava se dobijanjem upotrebne dozvole
III	Tehno-ekonomsko korišćenje vodno-energetskog potencijala za proizvodnju električne energije u mHE	počinje od datuma dobijanja upotrebne dozvole za mHE, a završava se istekom perioda koncesije.

Napomena: Rok trajanja koncesije za sve ugovore je 30 godina i počinje da teče od dana izdavanja urbanističko-tehničkih uslova za prvi objekat od planiranih mHE na predmetnom vodotoku.

9.1. Faze realizacije ugovora o koncesiji

9.1.1. I FAZA - Izrada tehničke dokumentacije

Obaveza koncesionara je da pribavi urbanističko-tehničke uslove na način propisan zakonom.

Kao uslov potpisivanja ugovora podnosi se bankarska garancija u iznosu od 100.000,00 EUR koja važi za period do izdavanja urbanističko-tehničkih uslova i za I fazu.

Koncesionar je dužan da podnese zahtjev za dobijanje urbanističko-tehničkih uslova u skladu sa Ugovorom o koncesiji.

Na osnovu člana 62a Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore“ br. 51/08, 40/10, 34/11, 40/11,47/11, 35/13, 39/13 i 33/14), nadležni organ izdaje urbanističko-tehničke uslove u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva od strane koncesionara.

Na osnovu postojeće planske dokumentacije opštine, a u cilju izdavanja urbanističko-tehničkih uslova, može se utvrditi potreba izrade planske dokumentacije nižeg nivoa kao što je detaljni urbanistički plan (DUP) ili lokalna studija lokacije (LSL) za koncesiono područje, odnosno sliv vodotoka, kako bi se locirao objekat, provjerila mogućnost višenamjenskog korišćenja, uticaj na životnu sredinu i način priključenja na elektroenergetsku mrežu. Za složenije objekte ili lokacije može se raditi i detaljni prostorni plan (DPP).

Radi izdavanja urbanističko-tehničkih uslova, koncesionar je dužan podnijeti sljedeću dokumentaciju:

1. Zahtjev za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova;
2. Idejno rješenje, i

3. Ugovor o koncesiji.

Na osnovu podnešenog zahtjeva nadležni organ preuzima obavezu pribavljanja kompletne dokumentacije neophodne za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova.

Nakon dobijanja urbanističko-tehničkih uslova koncesionar pristupa izradi tehničke dokumentacije, odnosno idejnog i glavnog projekta. Tehnička dokumentacija predstavlja razradu prihvaćenog idejnog rješenja i treba biti urađena u skladu sa urbanističko-tehničkim uslovima. Naime, na osnovu izdatih urbanističko-tehničkih uslova izrađuje se tehnička dokumentacija za izgradnju mHE koja mora biti u skladu sa tehničkim propisima, normativima i standardima za projektovanje ove vrste objekata. Nakon izrađene i revidovane tehničke dokumentacije, koncesionar podnosi zahtjev nadležnom organu za izdavanje građevinske dozvole.

Nadležni organ izdaje građevinsku dozvolu u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. Izuzetno od ovog, građevinska dozvola za objekte za koje je potrebna izrada elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu izdaje se u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva, ako su ispunjeni svi zakonski uslovi.

Radi izdavanja građevinske dozvole, koncesionar je dužan podnijeti sljedeću dokumentaciju:

1. Zahtjev za izdavanje građevinske dozvole,
2. Idejni ili glavni projekat sa izvještajem o izvršenoj reviziji, izrađen u 10 primjeraka od kojih su sedam u zaštićenoj digitalnoj formi, kao i dokaz o osiguranju od odgovornosti investitora i privrednog društva, pravnog lica, odnosno preduzetnika koje je izradilo odnosno revidovalo idejni odnosno glavni projekat, i
3. Ugovor o koncesiji.

Na osnovu podnesenog zahtjeva nadležni organ preuzima obavezu pribavljanja kompletne dokumentacije neophodne za izdavanje građevinske dozvole.

I faza realizacije ugovora o koncesiji se završava dobijanjem građevinske dozvole za prvi objekat od planiranih mHE.

9.1.2. II FAZA – Izgradnja objekata mHE

II faza – izgradnja objekata mHE počinje danom dobijanja građevinske dozvole za prvi objekat mHE i traje 24 mjeseca. Koncesionar je dužan za ovu fazu ugovora podnijeti koncedentu bankarsku garanciju na iznos od 25% planirane investicije na način i u formi predviđenoj ugovorom o koncesiji. Bankarska garancija će biti aktivirana u slučaju da ponuđač ne ispuni obavezu da izgradi objekat u roku i na način definisan ugovorom.

Poslije završetka gradnje objekta mHE, koncesionar podnosi zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole. Koncesionar je dužan uz ovaj zahtjev podnijeti i izjavu izvođača radova, nadzornog inženjera i vodećeg projektanta da je objekat izgrađen u skladu sa revidovanim glavnim projektom i građevinskom dozvolom, kao i revidovani glavni projekat, ako je građevinska dozvola izdata na idejni projekat i elaborat originalnih terenskih podataka izvedenog stanja ovjeren od strane licencirane geodetske organizacije.

II faza realizacije ugovora o koncesiji se završava dobijanjem upotrebne dozvole za posljednji objekat od planiranih mHE.

9.1.3. III FAZA – Tehno-ekonomsko korišćenje vodno-energetskog potencijala za proizvodnju električne energije u mHE

Posljednja faza ugovora o koncesiji, koja počinje dobijanjem upotrebne dozvole, podrazumijeva eksploataciju objekata mHE, odnosno tehno-ekonomsko korišćenje vodno-energetskog potencijala za proizvodnju električne energije u mHE.

Sa završetkom III faze, nakon isteka perioda trajanja koncesije, saglasno ugovoru o koncesiji, slijedi prenos vlasništva nad svim objektima mHE državi Crnoj Gori, kao koncedentu. Prije prenosa vlasništva potrebno je izvršiti revitalizaciju objekata mHE u skladu sa ugovorom o koncesiji. Takođe, slijedi i prenos vlasništva nad zemljištem koje je bilo u funkciji obavljanja koncesione djelatnosti.

U ovoj fazi podnosi se posebna bankarska garancija kao obezbjeđenje adekvatne revitalizacije svih objekata mHE prije prenosa vlasništva. Iznos, uslovi aktiviranja i sadržaj bankarske garancije se detaljno definišu u ugovoru o koncesiji.

9.2. Obaveze koncesionara

Za uspješnu realizaciju ugovora o koncesiji, koncesionar je dužan da ispuni sljedeće obaveze:

- kao uslov za potpisivanje ugovora o koncesiji, da obezbijedi bankarsku garanciju za izvršenje ugovora u vrijednosti od 100.000,00 EUR za period do početka I faze, kao i za vrijeme trajanja I faze;
- kao uslov za realizaciju II faze ugovora, da obezbijedi bankarsku garanciju za izvršenje ugovora u vrijednosti od 25 % od planiranog investicionog ulaganja na godišnjim nivou;
- da obezbijedi bankarsku garanciju kao obezbjeđenje adekvatne revitalizacije objekta mHE prije prenosa vlasništva;
- da u roku od 60 dana od potpisivanja ugovora o koncesiji osnuje i registruje koncesiono društvo sa sjedištem u Crnoj Gori, ili da, ako već ima privredno društvo registrovano u Crnoj Gori, proširi registraciju za obavljanje koncesione djelatnosti;
- da koristi energetski potencijal vodotoka u skladu sa prihvaćenim idejnim rješenjem iz ponude;
- da prije početka izvođenja radova riješi imovinsko-pravne odnose na zemljištu potrebnom za nesmetanu izgradnju objekata mHE na predmetnom vodotoku;
- da obezbijedi potrebna finansijska sredstva za realizaciju ugovora o koncesiji;
- da poštuje projektovane i ugovorene kapacitete i dinamiku realizacije aktivnosti u cilju obavljanja koncesionih djelatnosti;
- da racionalno koristi izgrađene objekte uz obezbjeđenje ljudi i imovine u skladu sa zakonom;
- da, ukoliko je koncesionar konzorcijum, svi članovi konzorcijuma solidarno odgovaraju za obaveze iz ugovora o koncesiji;
- da postupa isključivo po odobrenim projektima i odobrenim tehnološkim postupcima;
- da izvještava nadležni organ o eventualnim novim saznanjima za efikasnije i ekonomičnije korišćenje vodnog potencijala;
- da u svemu poštuje mjere zaštite životne sredine, propisane i utvrđene u postupku strateške procjene i procjene uticaja na životnu sredinu;
- da poštuje ekološki prihvatljivi protok vodotoka definisan od nadležnih institucija za predmetni vodotok;

- da plaća koncesionu naknadu na način definisan ugovorom o koncesiji, vodnu dozvolu, kao i druge naknade u skladu sa zakonom;
- da tokom koncesionog perioda, organu državne uprave nadležnom za poslove energetike dostavlja izvještaj o tehničkim parametrima i finansijskim rezultatima u skladu sa ugovorom o koncesiji, i
- druge obaveze definisane ugovorom o koncesiji.

10. PROSTORNO-PLANSKA DOKUMENTACIJA

Prema Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“ br. 51/08, 40/10, 34/11, 40/11, 47/11, 35/13, 39/13 i 33/14), da bi se pristupilo izgradnji objekta, odnosno promjeni u prostoru, potrebno je pribaviti urbanističko-tehničke uslove, koje izdaje ministarstvo nadležno za poslove uređenja prostora i izgradnju objekata na osnovu prostorno-planskog dokumenta.

Ukoliko u toku odobravanja koncesije ne postoji odgovarajući prostorno-planski dokument, ministarstvo nadležno za poslove uređenja prostora i izgradnju objekata ili jedinica lokalne samouprave u kojoj se vodotok nalazi može da izradi državni ili lokalni prostorno-planski dokument u skladu sa prihvaćenim idejnim rješenjem iz ponude prvorangiranog ponuđača.

Davanje koncesija za korišćenje vodotoka iz Tabele 1 se obavlja u skladu sa Zakonom o koncesijama, a samim tim se koncesionaru daje i pravo za korišćenje zemljišta u vlasništvu države za vrijeme obavljanja koncesionih djelatnosti. Ako je lokacija u privatnom vlasništvu, koncesionar je u obavezi da, u skladu sa zakonom, na propisan način, obezbijedi korišćenje zemljišta za gradnju i eksploataciju mHE.

Ukoliko koncesionar, u skladu sa zakonom, stekne uslove za produženje ugovora o koncesiji, isti produžava pravo na korišćenje objekata mHE i zemljišta koje je u funkciji obavljanja koncesione djelatnosti.

11. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Zakonom o životnoj sredini („Službeni list CG“ br. 48/08, 40/10, 40/11 i 27/14) utvrđeno je da Crna Gora usklađuje svoj privredni i društveni razvoj sa principima zaštite životne sredine koji se odnose na: očuvanje prirodnih vrijednosti, biološku raznolikost, smanjenje rizika, procjenu uticaja na životnu sredinu, alternativna rješenja, supstituciju hemikalija, ponovnu upotrebu i reciklažu, odgovornosti zagađivača za zagađivanje i plaćanje štete, naknadu za korišćenje prirodnih bogatstava, obavezu osiguranja za odgovornost od mogućeg zagađenja, javnost podataka o stanju životne sredine i blagovremeno i potpuno obavještavanje.

Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG“, br. 80/05, „Službeni list CG“ br. 40/10, 73/10, 40/11 i 27/13) uređen je postupak procjene uticaja za projekte koji se planiraju, a koji mogu imati značajan uticaj na životnu sredinu, sadržaj elaborata procjene uticaja, učešće organa, organizacija i javnosti u donošenju odluka, postupak ocjene i izdavanja saglasnosti na elaborat procjene uticaja, prekogranično obavještavanje i druga pitanja iz te oblasti.

Shodno članu 5 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu, donesena je Uredba o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG“, br. 20/07 i „Službeni list CG“, br. 47/13 i 53/14). Ovom uredbom utvrđene su dvije liste:

- Lista 1: Projekti za koje je obavezna procjena uticaja na životnu sredinu, i
- Lista 2: Projekti za koje se može zahtijevati procjena uticaja na životnu sredinu.

U slučaju da se izgradnjom mHE formira akumulacija u kojoj je akumulirana količina vode preko deset miliona kubnih metara, kako je utvrđeno u Listi 1, koncesionar je obavezan da uradi elaborat procjene uticaja izgradnje mHE na životnu sredinu i na isti pribavi saglasnost od strane nadležnog organa. Shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu, koncesionar se može obratiti nadležnom organu za zaštitu životne sredine zahtjevom za određivanje obima i sadržaja elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.

U Listi 2 pod tačkom 3 – Proizvodnja energije i tačkom 12- Infrastrukturni projekti, utvrđeno je da se za „postrojenja za proizvodnju hidroelektrične energije preko 1 MW” i za izgradnju „akumulacije u kojoj akumulirana količina vode ne prelazi deset miliona kubnih metara” i koristi se za potrebe mHE, sprovodi postupak procjene uticaja po odluci nadležnog organa. Imajući u vidu da mHE spadaju u navedene grupe, koncesionar je obavezan da od nadležnog organa pribavi saglasnost na elaborat procjene uticaja izgradnje mHE na životnu sredinu ili dobije odluku da izrada elaborata nije potrebna.

12. PRIKLJUČENJE NA DISTRIBUTIVNI SISTEM ELEKTRIČNE ENERGIJE

Tehnički uslovi za priključenje na distributivni sistem uređeni su Pravilima za funkcionisanje distributivnog sistema električne energije. Na osnovu pomenutih Pravila, proizvođač zaključuje ugovor sa operatorom distributivnog sistema, kojim se detaljno definišu međusobna prava i obaveze.

Članom 116 Zakona o energetici utvrđena je obaveza operatora distributivnog sistema električne energije da daje prednost preuzimanju električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije ili visokoefikasne kogeneracije u mjeri u kojoj se neće ugroziti siguran i pouzdan rad elektroenergetskog sistema. Nadalje, članom 175 ovog zakona utvrđena je obaveza operatora prenosnog ili distributivnog sistema električne energije da obezbijedi prioritet u priključenju energetske objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, ako ne postoje tehnička ograničenja u prenosnom ili distributivnom sistemu i ako uređaji i instalacije objekta koji se priključuje ispunjavaju uslove utvrđene zakonom i tehničkim propisima.

Takođe, Zakonom o energetici u čl. 184, 185, 186 i 187, data je mogućnost da ukoliko potrebna infrastruktura za priključenje na prenosni ili distributivni sistem nije predviđena planovima razvoja ili je planirana za kasniji vremenski period, korisnik može o svom trošku izgraditi neophodnu infrastrukturu uz prethodno dobijenu saglasnost. Takođe, pomenutim članovima ovog zakona je utvrđen način izgradnje i otkup izgrađene infrastrukture.

13. IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI

Koncesionar je obavezan da prije početka izvođenja radova riješi imovinsko-pravne odnose na zemljištu potrebnom za izgradnju mHE na predmetnom vodotoku. S tim u vezi, neophodno je riješiti imovinsko-pravne odnose na katastarskim parcelama na kojima je predviđena izgradnja mHE.

Zakonom o energetici je proizvodnja električne energije definisana kao djelatnost od javnog interesa. Nadalje, Zakon o koncesijama prepoznaje mogućnost eksproprijacije zemljišta ako je istu

neophodno izvršiti u cilju korišćenja koncesije. Na osnovu toga, ukoliko koncesionar iz razloga na koje on ne može uticati nije u mogućnosti da riješi imovinsko-pravne odnose, Vlada Crne Gore može proglasiti javni interes nad katastarskim parcelama predviđenim za izgradnju mHE. Način, rokovi i plaćanje naknade za eksproprijaciju utvrđuju se i sprovode u skladu sa Zakonom o eksproprijaciji („Službeni list RCG“, broj 55/00, 12/02 i 28/06 i „Službeni list CG“ broj 21/08).

14. SPISAK RELEVANTNIH PROPISA

Zakonski propisi koji se primjenjuju u javnom nadmetanju za davanje koncesija i realizaciju koncesionih djelatnosti su:

- Zakon o koncesijama („Službeni list CG“, br. 08/09);
- Zakon o energetici („Službeni list CG“, br. 5/16);
- Zakon o vodama („Službeni list RCG“, broj 27/07 i „Službeni list CG“, br. 32/11, 47/11 i 48/15);
- Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 51/08, 40/10, 34/11, 40/11, 47/11, 35/13, 39/13 i 33/14);
- Zakon o životnoj sredini („Službeni list CG“, br. 48/08, 40/10, 40/11 i 27/14);
- Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG“, br. 80/05 i „Službeni list CG“, br. 73/10, 40/11 i 59/11);
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG“, br. 80/05, „Službeni list CG“, br. 40/10, 73/10, 40/11 i 27/13);
- Zakon o finansiranju upravljanja vodama („Službeni list CG“, br. 40/11);
- Zakon o integrisanom spriječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Službeni list RCG“, br. 80/05 i „Službeni list CG“, br. 54/09 i 40/11);
- Zakon o upravljanju otpadom („Službeni list CG“, broj 64/11);
- Zakon o nacionalnim parkovima („Službeni list CG“, broj 28/14);
- Zakon o svojinsko-pravnim odnosima („Službeni list CG“, broj 19/09);
- Zakon o zaštiti prirode („Službeni list CG“, br.51/08, 21/09, 40/1, 62/13 i 6/14);
- Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Službeni list CG“, br. 49/10 i 40/11);
- Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list CG“, br. 34/14) Zakon o ratifikaciji Kjoto protokola uz okvirnu konvenciju UN o promjeni klime („Službeni list CG“, broj 17/07);
- Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Službeni list CG“, br. 28/11 i 1/14);
- Zakon o državnoj imovini („Službeni list CG“, br. 21/09 i 40/11);
- Zakon o slatkovodnom ribarstvu („Službeni list CG“, br. 11/07 i 40/11);
- Zakon o eksproprijaciji („Službeni list CG“, br. 55/00, 12/02, 28/06 i 21/08);
- Zakon o privrednim društvima („Službeni list CG“, br. 06/02 ,17/07 , 80/08, 40/10, 73/10, 36/11 i 40/11);
- Zakon o stranim investicijama („Službeni list CG“, br. 18/11 i 45/14);
- Uredba o načinu sticanja statusa i ostvarivanja prava povlašćenog proizvođača električne energije („Službeni list CG“, br. 37/11 i 28/14);
- Uredba o načinu izdavanja, prenošenja i povlačenja garancije porijekla proizvedene iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije („Službeni list CG“, br. 28/10 i 37/11);
- Uredba o tarifnom sistemu za utvrđivanje podsticajne cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije („Službeni list CG“, br. 52/11, 28/14 i 79/15);
- Uredba o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG“, br. 20/07 i „Službeni list CG“, br. 47/13 i 53/14);

- Uredba o načinu kategorizacije i kategorijama vodnih objekata i njihovom davanju na upravljanje i održavanje („Službeni list CG”, broj 15/08);
- Pravilnik o načinu vršenja revizije idejnog i glavnog projekta („Službeni list CG”, broj 30/14);
- Pravilnik o načinu određivanja ekološki prihvatljivog protoka površinskih voda (Službeni list CG, br. 2/16 od 14.01.2016. godine);
- Pravilnik o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG”, broj 14/07);
- Pravilnik o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za određivanje obima i sadržaja elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG”, broj 14/07);
- Pravilnik o sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG”, broj 14/07);
- Pravilnik o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji za izdavanje vodnih akata, načinu i uslovima za obavezno oglašavanje u postupku utvrđivanja vodnih uslova i sadržaju vodnih akata („Službeni list CG”, broj 07/08);
- Pravilnik o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenja u tim zonama („Službeni list CG”, broj 66/09);
- Pravilnik o vrstama i klasifikaciji postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i visokoeffikasne kogeneracije („Službeni list CG”, br. 37/11 i 28/11);
- Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjava pravno lice za mjerenje i istraživanje potencijala obnovljivih izvora energije („Službeni list CG”, broj 28/11);
- Pravilnik o sadržaju elaborata o pripremnim radovima („Službeni list CG”, broj 80/08) i drugi zakoni, podzakonska akta i tehnički propisi iz oblasti ili koji su u vezi sa koncesionom djelatnošću.
- Pravilnik o načinu izrade razmjerni i bližoj saadržini tehničke dokumenatcacije („Službeni list CG”, broj 23/14).